

Powiatowy Urząd Pracy
w Szamotułach
ul. Wojska Polskiego 1
64-500 Szamotuły

MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SZAMOTULSKIM
W 2013 ROKU

Szamotuły, marzec 2014r

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	str. 3
ANLIZA BEZROBOCIA WEDŁUG STRUKTURY I ZAWODÓW W POWIECIE SZAMOTULSKIM	str. 5
ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SZAMOTULSKIM	str. 10
ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH + TABELLE	str. 12
WNIOSKI	str. 14

WSTĘP

1. Cel opracowania

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu i struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- opracowywania przez samorządy lokalne strategii działania w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez analizę aktualnych informacji zawartych w monitoringu.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół,

- instytucje i organizacje zainteresowane współdziałaniem na lokalnym rynku pracy.
- Powiatowa Rada Zatrudnienia

2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy w 2013 roku, uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności.

3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy będących w dyspozycji urzędu w układzie według grup zawodów i zawodów (załączniki nr 3 i 2 do sprawozdania MP i PS – stan na 30.12.2013r)

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG STRUKTURY I ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Stopa bezrobocia w Powiecie Szamotulskim na koniec miesiąca grudnia 2013 r. wynosiła 10,2%. Wzrosła więc w stosunku do okresu analogicznego okresu roku ubiegłego o 0,1 %. Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szamotułach wynosiła 3481 osób, w tym 1928 kobiet. Kobiety stanowiły 55,3 % ogółu osób bezrobotnych.

Analizując strukturę osób bezrobotnych można zauważyć, że ponownie większość spośród zarejestrowanych stanowili mieszkańcy wsi- było ich 1797 (w tym 971 kobiet).

Przeważająca ilość, czyli 3167 z ogółu bezrobotnych to osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Struktura tych osób przedstawia się następująco: :

- 643 osoby to bezrobotni do 25 roku życia,
- 1666 to osoby długotrwale bezrobotne,
- 870 bezrobotnych to osoby po 50 roku życia,
- 936 osób nie posiada kwalifikacji zawodowych,

- 645 bezrobotnych nie posiada doświadczenia zawodowego,
- 2096 osób nie posiada wykształcenia średniego,
- 369 bezrobotnych samotnie wychowuje co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia,
- 79 osób nie podjęło zatrudnienia po odbyciu kary pozbawienia wolności,
- 148 bezrobotnych to osoby niepełnosprawne.

Należy jednak zaznaczyć, że jedna zarejestrowana osoba może być osobą w szczególnej sytuacji na rynku pracy z kilku przyczyn.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby nieposiadające zawodu - 401 osób, w tym 259 kobiet. Grupa ta stanowiła 11,51% ogółu zarejestrowanych w urzędzie osób bezrobotnych. Różnica między liczbą osób bez zawodu a bez kwalifikacji wynika z zupełnie innych zasad kwalifikowania osób. Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to osoba nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonego dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do

wykonywania zawodu. Zatem można być osobą z wykonywanym zawodem np. murarz, a jednocześnie być osobą, która nie ukończyła szkoły i jest bez kwalifikacji.

Równie dużą grupę wśród osób zarejestrowanych tworzyli sprzedawcy- było to aż 428 osób, czyli 12,29 % ogółu zarejestrowanych, z czego aż 388 osób stanowiły kobiety.

Kolejne dość liczne grupy osób bezrobotnych to: pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 104 osoby, ślusarze- 99 osób, 82 pracowników prac dorywczych, 69 robotników budowlanych, 68 robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym, 60 sprzątaczek biurowych i tyle samo kucharzy, 52 murarzy i 52 robotników gospodarczych, po 51 stolarzy i krawców, 50 techników prac biurowych (z czego 48 osób stanowiły kobiety), 49 pozostałych pracowników obsługi biurowej, 48 magazynierów, 47 pakowaczy i fryzjerów oraz 45 monterów sprzętu gospodarstwa domowego.

Analizując napływ osób bezrobotnych w 2013 r. można stwierdzić, że największą grupę osób rejestrujących się stanowili bezrobotni bez zawodu 661 osób, w tym 374 kobiety oraz 194 absolwentów.

Kolejną pod względem liczebności grupę osób napływających jako osoby bezrobotne tradycyjnie już stanowili sprzedawcy – 564 osób, w tym 503 kobiety. Ilość rejestrujących się sprzedawców nieodmiennie wynika ze sporej rotacji w tej branży. W ostatnim okresie nadal bardzo często zamykane są małe sklepiki, ponieważ ich działalność przestaje być rentowna. Ponadto, jak pokazują dane, jest to zawód mocno sfeminizowany, co powoduje częstą nieobecność wynikającą z urlopów macierzyńskich i wychowawczych oraz zwolnień lekarskich z powodu ciąży. Trzecią pod względem liczebności grupę napływową stanowili pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle- 177 bezrobotnych, a kolejną pracownicy prac dorywczych - 148 osób. Następną liczną grupą to ślusarze - 138 osób (z 6 osobowym udziałem kobiet) oraz stolarze – 102 osoby. Duży udział w napływie do ewidencji stanowili monterzy sprzętu gospodarstwa domowego – 101 bezrobotnych (w tym 52 kobiety), a 88 osobową - więc także dużą grupą byli robotnicy budowlani. Kolejne co do wielkości 78 osobowe grupy tworzyli fryzjerzy i pozostali pracownicy obsługi biurowej. W następnej kolejności liczne grupy napływających do ewidencji stanowili: technicy prac biurowych- 68 osób, kucharze - 66 osób, kucharze małej gastronomii i malarze- po 64 osoby, murarze- 59 osób, krawcy 58 osób, robotnicy gospodarczy- 54 osoby, mechanicy samochodów osobowych 49 osób, kierowcy samochodów ciężarowych i sprzątaczk biurowe – po 45 osób, tapicerzy 44 osoby.

Łącznie ilość osób, które napłynęły do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach w 2013r wynosiła 5132 osób, w tym 2541 kobiet i 618 absolwentów. Najczęstszym powodem zwolnienia osób rejestrujących się było wypowiedzenie ze strony pracodawcy.

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W 2013 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach wpłynęły 3453 oferty pracy, czyli o 785 więcej niż w roku poprzednim.

Największa ilość propozycji pracy - 922 skierowana była do pozostałych monterów gdzie indziej niesklasyfikowanych. Propozycje te dotyczyły głównie zatrudnienia w agencjach pracy tymczasowych zatrudniających dla firm Amica i Samsung a 202 oferty otrzymaliśmy dla sprzedawców. 179 oferty skierowane były dla monterów sprzętu gospodarstwa domowego. 163 oferty pracy przeznaczone były dla robotników gospodarczych, a 113 dla kierowców samochodów ciężarowych i dotyczyły głównie posiadaczy prawa jazdy kategorii C+E. Niestety zarejestrowani kierowcy często nie posiadają aktualnych badań i uprawnień, które oprócz prawa jazdy są niezbędne do prowadzenia pojazdu. Natomiast wiele osób podwyższających kwalifikacje w zakresie przeszkolenia na prawo jazdy kat. C lub E ma problemy ze zdaniem egzaminu.

91 ofert otrzymano dla stolarzy, a 88 dla pakowaczy. Dla pracowników prac dorywczych pozyskano 82 oferty. Dość dużo propozycji pracy wpłynęło także dla operatorów wtryskarki - było to 80 ofert, a 79 dla doradców klienta. Popyt odnotowano także na magazynierów 76 propozycji, oraz na monterów podzespołów i zespołów elektronicznych 70 propozycji. Urząd dysponował także 53 ofertami dla techników prac biurowych, a dla robotników budowlanych pozyskano 48 ofert pracy, natomiast dla techników prac biurowych 53 oferty. Mechanicy pojazdów samochodowych mogli skorzystać z 46 wolnych miejsc pracy, a sprzątaczkę biurowe z 38 miejsc.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku w wielu zawodach w ogóle nie wpływały oferty pracy. I tak, nie było propozycji zatrudnienia dla np.: chemików, geografów, geologów, biologów, inżynierów: leśnictwa, rolnictwa, ogrodnictwa, zootechniki, inżyniera elektryka - automatyka, architekta krajobrazu, położnej, fizjoterapeuty. Brakowało również ofert w takich zawodach jak: pedagog, archeolog, etnolog, socjolog, psycholog, specjalista pracy socjalnej, technik architekt i budownictwa, technik weterynarii, technik ogrodnik, technik agrobiznesu, technik usług kosmetycznych, lakiernik wyrobów drzewnych, monter- elektronik, operator ładowarki, robotnik magazynowy.

W niektórych branżach mamy jednak do czynienia z deficytem fachowców dotyczy to następujących zawodów: spawacz, kierowca, sprzedawca, magazynier, monter sprzętu artykułów gospodarstwa domowego i pokrewni - do nich bowiem jest skierowanych wiele ofert.

Pracodawcy składając oferty pracy często ubolewają nad faktem, iż wiele zarejestrowanych osób nie jest zainteresowanych podjęciem pracy. Podczas rozmowy z pracodawcą oświadczają, że zatrudnienia nie podejmą i proszą o odpowiednią adnotację w skierowaniu. Osoby bezrobotne często przychodzą pod wpływem alkoholu. Niejednokrotnie sytuacje takie zniechęcają pracodawców do składania ofert, nie przynoszą bowiem oczekiwanych rezultatów, a jedynie generują frustrację i niechęć do urzędu i jego klientów. Jednocześnie w niektórych przypadkach świadczy to wykonywaniu pracy nielegalnej.

Wiele osób, chcąc dostosować swoje kwalifikacje do aktualnych wymogów rynku pracy, korzysta z różnych instrumentów aktywizacyjnych oferowanych przez urząd, jak np. szkolenia lub staże. Bezrobotni zdecydowani na rozpoczęcie własnej działalności często ubiegają się o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, a pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

ALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH (WG GRUP ZAWODÓW)

Analizując dane dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy można określić zawody deficytowe (takie, na które występuje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie) oraz zawody nadwyżkowe (takie, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie).

Od dłuższego czasu na lokalnym rynku pracy można zaobserwować nadwyżkę w takich zawodach jak logistyk, nauczyciel przedszkola, nauczyciel; nauczania początkowego, specjalista do spraw sprzedaży, technik mechanik, technik administracji, pozostali pracownicy obsługi biurowej.

Do nadwyżkowych grup zawodowych należą także: fryzjer, sprzedawca, telemarketer, stolarz budowlany, brukarz, rolnik, księgowy, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, rozbieracz – wykrawacz, tapicer, kierowca samochodu osobowego, robotnik budowlany, mechanik samochodów ciężarowych, elektromonter (elektryk) zakładowy, cukiernik, pilarz, inżynier technologii drewna, blacharz samochodowy, krawiec, pomoc kuchenna, specjalista do spraw logistyki, recepcjonista, technik handlowiec, kasjer handlowy.

Liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach zdecydowanie przewyższa ilość ofert wpływających do PUP. Dlatego najczęściej oferty te bardzo szybko stają się nieaktualne.

Do zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy zaliczyć można np. głównego księgowego, lekarza weterynarii, specjalistę do spraw organizacji i rozwoju transportu, programistę aplikacji, technika elektryka, pośrednika pracy, opiekuna osoby starszej, asystenta do spraw księgowości, pracownika informacji turystycznej, sprzedawcę w branży spożywczej, ogrodnika, asystenta nauczyciela przedszkola, zbrojarza, malarza lakiernika wyrobów gotowych, introligatora.

Analizując zawody deficytowe wymienić należy: kierowników działu produkcji, kierowników działu sprzedaży, specjalistów kontroli jakości, geofizyków, pielęgniarki, specjalistów do spraw organizacji i rozwoju transportu, specjalistów do spraw kadr, redaktorów wydawniczych, spedytorów, pracowników centrum obsługi telefonicznej (pracowników call center), pozostałych kucharzy, robotników gospodarczych, doradców klienta, pracowników ochrony fizycznej bez licencji, cieśli, frezerów, operatorów automatycznej linii obróbki skrawaniem, frezerów, operatorów obrabiarek skrawających, elektryków, serwisantów sprzętu komputerowego, operatorów koparko – ładowarki, pozostałych operatorów maszyn do produkcji wyrobów sztucznych.

**TABELA ZAWIERAJĄCA RANKING 30 ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH WG
WSKAŹNIKA INTENSYWNOŚCI DEFICYTU (NADWYŻKI) NA POZIOMIE
6-CYFROWEGO KODU ZAWODU**

L.p.	NAZWA ZAWODU	KOD ZAWODU	WSKAŹNIK
1	Logistyk	214106	0,6667
2	Specjalista do spraw marketingu i handlu	243106	0.0769
3	Rolnik	613003	0.0833
4	Stolarz budowlany	711503	0.0833
5	Lakiernik	713201	0.1111
6	Technik mechanik	311504	0.1250
7	Technik informatyk	351203	0.1250
8	Kucharz małej gastronomii	512002	0.1406
9	Fryzjer	514101	0.1410
10	Dekarz	712101	0.1429
11	Technik administracji	334306	0.1515
12	Inżynier technologii drewna	214914	0.2000
13	Specjalista do spraw logistyki	242108	0.2500
14	Przedstawiciel handlowy	332203	0.2500
15	Nauczyciel języka angielskiego	233008	0.3333
16	Brukarz	711601	0.3333
17	Sprzedawca	522301	0.3582
18	Nauczyciel nauczania początkowego	234113	0.4000
19	Barman	513202	0.4545
20	Specjalista do spraw sprzedaży	243305	0.4667
21	Inżynier organizacji i planowania produkcji	214102	0.5000
22	Grafik komputerowy multimedialny	216602	0.5000
23	Specjalista do spraw rekrutacji pracowników	242309	0.5000
24	Technik technologii drewna	311922	0.5000
25	Ogrodnik terenów zieleni	611306	0.5000
26	Telemarketer	524404	0.5333
27	Agent ubezpieczeniowy	332101	0.5714
28	Księgowy	331301	0.6897
29	Nauczyciel przedszkola	234201	0.7500
30	Stolarz budowlany	711503	0.9167

zawody wg kodu sześciocyfrowego uszeregowane od najniższego wskaźnika

**TABELA ZAWIERAJĄCA RANKING 30 ZAWODÓW DEFICYTOWYCH WG
WSKAŹNIKA INTENSYFNOŚCI DEFICYTU(NADWYŻKI) NA POZIOMIE 6-
CYFROWEGO KODU ZAWODU**

	NAZWA ZAWODU	KOD ZAWODU	WSKAŹNIK INTENSYFNOŚCI
1	Kierownik działu sprzedaży	122102	1.1250
2	Kierownik działu produkcji	132103	1.5000
3	Specjalista kontroli jakości	214109	1.6000
4	Pielęgniarka	222101	1.1667
5	Specjalista do spraw kadr	242307	4.0000
6	Redaktor wydawniczy	264104	2.0000
7	Spedytor	333105	5.0000
8	Pracownik centrum obsługi telefonicznej	422201	6.0000
9	Robotnik gospodarczy	515303	3.0185
10	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	541307	2.0000
11	Cieśla	711501	3.0000
12	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	712612	2.5000
13	Spawacz metodą MAG	721204	35.0000
14	Frezer	722301	7.0000
15	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	722303	1.5000
16	Operator obrabiarek skrawających	722307	1.3333
17	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	722308	1.5000
18	Elektryk	611306	2.0000
19	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	741103	2.0000
20	Elektromechanik	932910	1.5000
21	Serwisant sprzętu komputerowego	742117	2.0000
22	Pilarz	752305	2.0000
23	Operator koparko-ładowarki	811105	1.5000
24	Wulkanizator	814104	4.0000
25	Kierowca operator wózków jezdniowych	834401	1.9167
26	Kierowca samochodu ciężarowego	833203	2.5111
27	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	821304	4.1176
28.	Monter maszyn elektrycznych	821204	5.0000
29.	Kierowca ciągnika siodłowego	833202	2.0000
30.	Krojczy	753202	2.0000

zawody według kodu sześciocyfrowego uszeregowane od najniższego wskaźnika

WNIOSKI

1. Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych obejmuje okres 2013 roku. W stosunku do roku 2012r zaobserwowano wyraźną tendencję spadkową osób zarejestrowanych. Ilość bezrobotnych będących w ewidencji w PUP w Szamotułach w stosunku do grudnia 2012 roku zmniejszyła się o 434 osoby. Na koniec grudnia 2013r w ewidencji figurowało bowiem 3481 osób (w tym 1928 kobiet), a w analogicznym okresie roku 2012 było to 3915 osób (w tym 2199 kobiet).

2. Zwiększeniu uległa ilość ofert pracy. W ciągu 2013 roku urząd otrzymał 3453 oferty pracy, a w 2012 roku było ich 2668 . Różnica wynosi więc 785 ofert.

3. Nadal poważnym problemem jest fakt, że bardzo duża grupa osób bezrobotnych nie jest zdolna i gotowa do podjęcia pracy, mimo iż deklarują to przy rejestracji. Tradycyjnie, część tej grupy stanowią osoby, które rejestrują się tylko w celu uzyskania składki zdrowotnej, inne osoby nie chcą podjąć pracy z uwagi na problemy zdrowotne. Utrudnieniem w podjęciu zatrudnienia jest brak

żłobków na omawianym terenie, a więc niemożność zapewnienia opieki dziećmi do lat 3 oraz dojazd do pracy (brak spójnej komunikacji). Niektórzy z zarejestrowanych nie godzą się na pracę w systemie zmianowym.

4. Poważnym problemem jest praca w tzw. szarej strefie. Pracodawcy zatrudniający pracowników nie chcą sformalizować umów z uwagi na wysokie koszty związane z zatrudnieniem. Ponadto osoby te godzą się często na nielegalną pracę, gdyż korzystają bardzo często ze wsparcia instytucji zajmujących się pomocą społeczną.

5. W roku 2013 największą grupę bezrobotnych stanowili sprzedawcy - 428 i po raz pierwszy przewyższyli oni osoby bez zawodu, których było 401. Jeśli jednak chodzi o napływ osób bezrobotnych to tradycyjnie największą grupą pozostały osoby bez zawodu 661, a sprzedawcy pozostali na drugim miejscu wśród grup napływowych w liczbie 564.

6. W oparciu o wskaźniki szansy uzyskania pracy w najkorzystniejszej sytuacji były osoby z kwalifikacjami w

następujących grupach zawodów: kierownicy do spraw logistyki i pokrewni, robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie, monterzy sprzętu elektrycznego, funkcjonariusze służby więziennej, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, pomoce domowe i sprzątaczkę, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, czyściciele pojazdów, robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt, monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani, kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani.

7. Należy brać pod uwagę, że powyższy monitoring nie oddaje pełnego obrazu sytuacji na rynku pracy, gdyż nie wszystkie oferty są zgłaszane przez pracodawców i nie wszystkie osoby pozostające bez pracy rejestrują się w urzędzie.

DANE ŹRÓDŁOWE:

Aplikacja „Monitoring zawodów” (<https://mz.praca.gov.pl>)